

Ontwerpbegroting 2021

Inclusief meerjarenraming 2022 - 2024

Zwolle, april 2020

HELDER IN WATERONDERZOEK

monsterneming
onderzoek
advies

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
1.1	Het gemeenschappelijk waterlaboratorium	2
1.2	Begrotingsopbouw	2
1.3	Programma-overstijgende ontwikkelingen 2021	2
2	Programma chemisch laboratorium.....	4
2.1	Borgen van kwaliteit en innovatie	4
2.2	Meetvraag: meerjarig perspectief	4
2.3	Ontwikkeling van de formatie.....	5
2.4	Kosten.....	5
3	Programma hydrobiologisch laboratorium	7
3.1	Hydrobiologische kwaliteit en innovatie	7
3.2	Meetvraag: ontwikkelingen en kansen	7
3.3	Ontwikkeling van de formatie.....	7
3.4	Kosten.....	7
4	Inkomsten/kostenverdeling	9
4.1	Uitgangspunten.....	9
5	Financiële beschouwing 2021-2024	10
5.1	Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	10
5.2	(Financiële) uitgangspunten en normen	10
5.3	Incidentele baten en lasten.....	10
5.4	Kostentoerekening.....	10
5.5	Reserves en voorzieningen	12
5.6	Investeringen	12
5.7	Financiering	14
5.8	Bedrijfsvoering	14
5.9	EMU-saldo	14
6	Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstsoort.....	15
6.1	Totaaloverzicht.....	15
6.2	Toelichting op de begroting 2021 naar kosten- en opbrengstsoort.....	15

1 Inleiding

1.1 Het gemeenschappelijk waterlaboratorium

De gemeenschappelijke regeling Aqualysis (bedrijfsvoering organisatie) is getroffen ter gemeenschappelijke uitvoering van de laboratoriumactiviteiten van de deelnemende waterschappen. Waterschappen ontplooiën deze activiteiten ter ondersteuning van de hen bij of krachtens de wet toegekende taken. Daarbij kan Aqualysis, naast het eigenstandig uitvoeren van laboratoriumonderzoek, ook fungeren als inkoopcentrale.

1.2 Begrotingsopbouw

De werkzaamheden van Aqualysis bestaan voor een belangrijk deel uit regulier onderzoek dat jaarlijks door deelnemers wordt gevraagd. Aqualysis geeft via deze begroting inzicht in de verwachte onderzoeksomvang en de daaraan verbonden (netto) kosten. In hoofdstukken 2 en 3 worden de verwachte vraag en de aanverwante kosten per bedrijfsonderdeel uiteengezet (hoofdstuk 2 Chemie/Innovatie en hoofdstuk 3 Hydrobiologie). Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 inzicht gegeven in de gevraagde voorschotten per deelnemer.

Via deze begroting wordt ook inzichtelijk gemaakt hoe Aqualysis haar bestaande processen en productaanbod actueel wil houden. Belangrijkste vragen hierbij zijn: welke doelen worden gesteld, wat er ter realisatie van deze doelen gaat gebeuren. Doelen en bijbehorende activiteiten worden in de paragrafen 1.3, 2.1 en 3.1 toegelicht.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 een uiteenzetting getoond van diverse uitgangspunten die bij het opstellen van de begroting zijn gehanteerd; en ook invulling gegeven aan de diverse verplichte paragrafen (conform het Waterschapsbesluit). Tot slot wordt in hoofdstuk 6 op het niveau van de kostencategorieën (zijnde optellingen van kostensoorten) inzicht verschaft m.b.t. de ontwikkeling van de begroting 2021 ten opzichte van de begroting 2020. Ter aanvulling wordt in dit hoofdstuk ook een analyse verschaft van de ontwikkelingen t.o.v. de jaarschijf 2021 uit de begroting 2020.

1.3 Programma-overstijgende ontwikkelingen 2021

De begrotingsomvang van Aqualysis neemt toe. Dat vraagt om een heldere toelichting en bijzondere aandacht voor de grote ontwikkelingen. Onderstaand wordt kort toegelicht welke majeure ontwikkelingen er in de begroting 2021 zijn opgenomen.

Innovatie (eDNA)

Met ingang van 2020 maakt Innovatie expliciet onderdeel uit van de opdracht aan Aqualysis. Conform de begroting 2020 is Innovatie, als onderdeel van Chemie, in de onderhavige begroting opgenomen. Het doel van de werkzaamheden op het vlak van innovatie vormt in 2020 het verrichten van verkennend onderzoek (productontwikkeling) m.b.t. eDNA. Dit proces heeft er reeds toe geleid, dat Aqualysis een voorlopig productaanbod inzake eDNA in haar producten- dienstencatalogus opneemt. Deelnemers hebben ten tijde van het starten van het verkennend onderzoek aangegeven, interesse te hebben in producten m.b.t. eDNA. In gezamenlijkheid wordt er gezocht naar sluitende businesscases.

In de opgave van de gevraagde productie 2021 is nog geen vraag m.b.t. eDNA geformuleerd. Om invulling te kunnen geven aan de geuite behoefte van haar deelnemers, is Aqualysis voornemens om productiecapaciteit op het vlak van eDNA te realiseren. Hiermee maken we een bewuste keuze om verdere doorontwikkeling en schaalvergroting van het productaanbod m.b.t. eDNA mogelijk te maken.

Doorontwikkeling organisatie

De ingezette organisatie-aanpassingen, zoals toegelicht in de begroting 2020, worden in 2021 afgerond. Aqualysis stelt zich tot doel toekomstbestendig te blijven. Voor verdere professionalisering op het gebied van ondersteunende functies, zoals inkoop, assetmanagement, HRM en financieel beleid & beheer, is het noodzakelijk de formatie hierop aan te passen. Aqualysis wordt hier enerzijds toe genooddaakt, vanuit de afspraken die met WDODelta als serviceprovider zijn gemaakt. De SLA is deels opgezegd en een eigentijds financieel systeem (per 2021) stelt structureel andere eisen aan de organisatie.

Anderzijds is er sprake van een interne behoefte om bedrijfsprocessen beter te borgen. Het toenemen van bijvoorbeeld het volume van noodzakelijke vervangingsinvesteringen m.b.t. onze eigendommen maakt deze behoefte urgent. Er is daarom aanvullende capaciteit begroot op het vlak van inkoop en secretariële ondersteuning.

We zijn ook kritisch op de formatie. Een in de voorgaande begrotingen opgenomen teamleider Chemie behoeft per 2022 geen invulling. Door een grotere span of control van het management te accepteren, wordt ruimte gecreëerd voor het aantrekken van andersoortige capaciteit.

Ook leidt de toenemende behoefte aan digitaal werken tot ontwikkelvraagstukken op het vlak van de informatie- en communicatietechnologie. Aqualysis ziet ook hier de noodzaak om het personeelsbestand uit te breiden, als gevolg van de behoefte van haar deelnemers. Dekking voor deze uitbreiding wordt gevonden in directe doorbelasting van kosten (aan Vechtstromen) buiten de PDC om.

In de onderstaande tabel worden wijziging m.b.t. de formatie uiteengezet en kort toegelicht.

Tabel 1 Ontwikkelingen in de begrote formatie op hoofdlijnen (uitgedrukt in fte) t.o.v. de begroting 2020

Betreft	2020	2021	Vershil	Kostensamenhang
Teamleider chemie (tot 2022)	1,00	1,00	0*	Vanaf 2022 minder kosten, door het vervallen van de (tijdelijke) formatieplaats teamleider chemie.
Medewerker eDNA (chemie)	0,00	1,00	1,00	Te dekken uit productie eDNA-onderzoek, dat volgt uit overeen te komen businesscases.
Medewerker Databeheer	0,00	1,00	1,00	Te dekken uit doorbelasting aan individuele deelnemer(s).
Inkoopmedewerker	0,00	0,50	0,50	
Medewerker secretariaat		0,80	0,80	
Facilitair medewerker	1,00	0,60	-0,40	Een deel van de schoonmaakwerkzaamheden wordt ingekocht (hogere kosten goederen en diensten).
Afdelingshoofd bedrijfsvoering	1,00	0,00	-1,00	In 2020 gedekt uit reductie kosten SLA met WDO Delta, nu geschrapt ter dekking van adviseurs HR en Financiën
HR-adviseur	0,00	0,50	0,50	Gedekt door niet aantrekken afdelingshoofd bedrijfsvoering.
Financieel adviseur	0,00	0,50	0,50	Gedekt door niet aantrekken afdelingshoofd bedrijfsvoering.
Overige verschillen	-	-	-0,40	Wijzigingen in aanstellingsomvang
Saldo			2,50	

* Met ingang van 2022 wordt de formatie "afdelingshoofd chemie" met 1,0 fte verlaagd.

De begrote formatie voor 2021 is 60,9 fte (2020: 58,4 fte.), het verschil is 2,5 fte t.o.v. 2020. De ontwikkeling van de formatie heeft – afhankelijk van de kostentoekening – invloed op zowel het programma Chemie als Hydrobiologie. Het aantal fte voor chemie stijgt van 50,0 fte naar 52,3 fte (direct en indirect). Het aantal fte voor hydrobiologie neemt toe van 8,4 fte naar 8,6 fte (direct en indirect). Naast bovenstaande dekkingen biedt ook de toenemende productie voor derden (m.b.t. Chemie) ruimte voor aanvullende capaciteit.

Investeringsagenda

Aqualysis is gestart met het verder professionaliseren van het beheer van haar eigendommen. Deze ontwikkeling leidt tot een beter inzicht in de investeringsbehoefte. Het begrote volume van investeringen neemt ten opzichte van de voorgaande begroting toe. De begrote investeringen bedragen in het tijdvak 2020 t/m 2023 (zichtperiode) ca. € 800.000 tot € 1.000.000,- per boekjaar; versus ca. € 400.000,- tot € 700.000,- in de voorgaande begroting. Hierdoor zullen de kapitaallasten in de latere jaren van de meerjarenraming en in de periode na de meerjarenraming toenemen.

Het vervangen van apparatuur betekent ook (naast meer kosten) dat Aqualysis beter in staat is, om het productaanbod actueel te houden. Zo leidt doelgerichte vervanging van apparatuur op termijn bijvoorbeeld tot mogelijkheden om onderzoek naar PFAS zelf uit te voeren. Deelnemers waarborgen hierdoor dat op het juiste moment onderzoekscapaciteit beschikbaar is, benodigd voor ruimtelijke (en vaak kapitaalintensieve) projecten.

2 Programma chemisch laboratorium

2.1 Borgen van kwaliteit en innovatie

Kwaliteitsborging

Aqualysis is een geaccrediteerd laboratorium conform NEN-EN-ISO/IEC 17025. Activiteiten als monsterneming, de chemische en bacteriologische analyses worden grotendeels onder accreditatie uitgevoerd. Deze norm is eind 2017 aangepast en in 2018 opnieuw uitgebracht. De nieuwe accreditatie eisen voor Aqualysis werden in 2019 geïmplementeerd. Sturing op geïdentificeerde en gewogen risico's wordt daarmee een meer regulier onderdeel van de bedrijfsvoering. Monsternemers zijn ministerieel erkend en er wordt in voorkomende gevallen gewerkt volgens de accreditatieschema's AS2000 en AS3000. Over de kwaliteit van het laboratoriumproduct vindt continue afstemming plaats met de deelnemers. De jaarlijkse toetsing door de Raad voor Accreditatie wordt in 2020 volgens de nieuwe norm uitgevoerd. Toetsingskosten maken onderdeel uit van de reguliere begroting.

Innovatie

Aqualysis is een actieve deelnemer in de Nederlandse laboratoriumwereld in NEN-normcommissies en zoekt de samenwerking op met de andere waterschapslaboratoria (in ILOW-verband) op het gebied van ontwikkelingen binnen de analytische chemie. Aqualysis wordt betrokken bij innovaties m.b.t. door waterschappen opgezette projecten. Dit kunnen projecten zijn van één of meerdere deelnemers van de samenwerking of projecten van de STOWA. Ook in 2021 vindt verdere ontwikkeling plaats van eDNA voor onderzoeksvraagstukken van de waterschappen.

2.2 Meetvraag: meerjarig perspectief

Alle deelnemers hebben een (meerjarige) opgave verstrekt van de verwachte omvang van de productie m.b.t. chemisch onderzoek. Dit biedt de mogelijkheid om de kosten in meerjarig perspectief in verband te brengen met de verwachte productieomvang. Zo kan bijvoorbeeld richting worden gegeven aan het wervingsbeleid (personeel), dan wel aan de te plegen investeringen.

De totale gevraagde productie stijgt in 2021 licht ten opzichte van 2020; ongeveer 1,0%. De begrote omvang van de productie laat in meerjarig perspectief een stabiel verloop zien, met een (incidenteel) hogere vraag in 2023 (KRW-jaar). Gemiddeld genomen stijgt de vraag met ca. 0,6% per jaar.

Tabel 2 Meetvraag Chemie 2021 (in ILOW-punten).

Deelnemer	Regulier/Innovatie	2020	2021	2022	2023	2024
Vechtstromen	regulier	875.000	875.000	875.000	875.000	875.000
Vallei en Veluwe	regulier	608.000	606.000	606.000	666.000	606.000
Rijn en IJssel	regulier	411.740	445.000	450.000	450.000	450.000
Zuiderzeeland	regulier	493.500	493.500	493.500	543.500	493.500
Drents Overijsselse Delta	regulier	763.000	766.000	794.000	820.000	820.000
Vechtstromen	innovatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Vallei en Veluwe	innovatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Rijn en IJssel	innovatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Zuiderzeeland	innovatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Drents Overijsselse Delta	innovatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
<i>Totaal vraag 2021</i>		<i>3.226.240</i>	<i>3.260.500</i>	<i>3.293.500</i>	<i>3.429.500</i>	<i>3.319.500</i>
<i>Totaal vraag 2020</i>		<i>3.226.240</i>	<i>3.212.240</i>	<i>3.240.240</i>	<i>3.378.240</i>	<i>n.v.t.</i>
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>			<i>34.260</i>	<i>33.000</i>	<i>136.000</i>	<i>-110.000</i>
<i>Procentueel</i>			<i>1%</i>	<i>1%</i>	<i>4%</i>	<i>-3%</i>

2.3 Ontwikkeling van de formatie

De formatie toegerekend aan het bedrijfsonderdeel Chemie neemt toe van 50,0 fte in 2020 naar 52,3 fte in 2021. Naar verwachting kan met de huidige direct toegerekende formatie (Chemie) aan de productievraag voldaan worden. Er is ten behoeve van het aanbieden van eDNA onderzoek 1,0 fte aanvullende – direct toegerekende - formatie begroot. De indirect toegerekende formatie (90% toerekening aan Chemie) stijgt ten opzichte van 2020 met 1,3 fte.

2.4 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2021-2024 voor het programma Chemie. Ter vergelijking zijn de jaarcijfers 2019 en de vastgestelde begroting 2020 opgenomen. Bedragen worden in hele euro's gepresenteerd.

Tabel 3 Exploitatiebegroting 2021 en meerjarenbegroting 2022-2024 (in hele euro's)

Kostencategorie	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
Reguliere kosten Chemie						
Kapitaallasten	363.323	494.400	549.400	638.900	699.200	778.300
Personeelslasten	3.524.272	3.756.600	4.116.500	4.131.300	4.213.900	4.298.200
Goederen en diensten	2.325.187	1.838.700	2.042.100	2.093.200	2.145.500	2.199.200
Verzekeringen en belastingen	51.791	46.400	47.800	49.000	50.200	51.500
Inkomsten	-1.025.968	-442.000	-749.800	-749.800	-749.800	-749.800
Onvoorzien	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Netto kosten	5.238.605	5.784.100	6.096.000	6.252.600	6.449.000	6.667.400
Kostencategorie	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
Reguliere kosten innovatie Chemie						
Kapitaallasten	0	8.900	11.900	12.300	12.400	12.600
Personeelslasten	0	102.000	81.600	83.500	85.200	86.900
Goederen en diensten	0	31.700	33.500	34.300	35.200	19.500
Verzekeringen en belastingen	0	1.100	1.100	1.100	1.100	1.200
Inkomsten	0	0	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	0	143.700	126.700	129.800	132.500	118.800
Netto kosten totaal begroting 2021			6.222.700	6.382.400	6.581.500	6.786.200
Netto kosten totaal begroting 2020	5.238.605	5.927.800	6.146.200	6.285.500	6.419.900	

Analyse kostenontwikkeling 2020 - 2021

De begrote netto kosten van het programma Chemie stijgen tussen boekjaar 2020 en 2021 met in totaal € 294.900,- (inclusief Innovatie). Opvallend is het brede palet van ontwikkelingen ten aanzien van vrijwel alle kostencategorieën, met uitzondering van onvoorzien, alsmede verzekeringen en belastingen.

De ontwikkeling van de kapitaallasten is – overeenkomstig de voorgaande meerjarenraming 2021-2023 – het gevolg van inhaalinvesteringen (zie paragraaf 5.6). De omvang van de geplande investeringen neemt toe ten opzichte van de voorgaande raming, mede als gevolg van toenemend inzicht in de vervangingsbehoefte.

De personele kosten nemen voornamelijk toe als gevolg van toename van de formatie (€ 185.000,- zijnde 2,3 fte), cao ontwikkeling (€ 62.000,-) en substantiële stijging van de pensioenpremies (€ 39.000,-).

De stijging van goederen en diensten wordt grotendeels verklaard door het inkopen van onderzoek t.a.v. PFAS (€ 85.000,-) en de toenemende kosten voor chemicaliën en disposables (€ 75.000,-). Beide ontwikkelingen blijken uit de jaarstukken 2019.

De inkomsten stijgen als gevolg van meer werkzaamheden voor derden (€ 140.000,-), het doorbelasten van in te kopen onderzoek (€ 85.000,-) en het doorbelasten van de kosten voor databeheer (€ 68.000,-).

Analyse meerjarenraming 2021-2024

In meerjarig perspectief nemen de begrote netto lasten met € 564.000,- in het tijdgewricht van 3 jaren (versus € 492.000,- in de voorgaande begrotingsperiode 2020-2023). Deze stijging wordt veroorzaakt door stijging van personele lasten (cao en premies), het stijgen van de verwachte kosten voor goederen en diensten met gemiddeld (2,5% prijsindex) en het (structureel) toenemen van de kapitaallasten. Het begrotingsjaar 2021 is in de meerjarenraming geëxtrapoleerd.

In de onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de netto kosten en de ILOW-punt prijs uitgedrukt in gemiddelde stijgingspercentages per jaar, voor zowel de periode 2020-2024 als de periode 2021-2024. Hiermee wordt een rudimentair beeld verschaft op de gangbaarheid van de voorgestelde kostenontwikkeling. Aqualysis richt zich op een stijging van haar kostprijs per ILOW-punt met gemiddeld 3%.

Tabel 4 Analyse meerjarig financieel perspectief.

Betreft	Ontwikkeling 2020-2024	Ontwikkeling 2021-2024
Netto kosten (%)	3,6%	3,0%
Prijs per ILOW-punt (%)	2,8%	2,4%

Prijsontwikkeling afgerond op tiende procenten, % betreft de gemiddelde stijging in het getoonde tijdvak.

Relatieve analyse en opzichte van voorgaande begrotingen

De ontwikkeling van de prijs per ILOW-punt wordt in onderstaande tabel uiteengezet.

Tabel 5 Begrote prijs per ILOW-punt uit begrotingen 2019 t/m 2021 en de gerealiseerde prijs jaarrekening 2019. (in euro's)

Begroting / boekjaar	JR 2019	2021	2022	2023	2024
Begroting 2019	1,59	1,86	1,90	n.v.t.	n.v.t.
Begroting 2020	-	1,91	1,94	1,90	n.v.t.
Begroting 2021	-	1,91	1,94	1,92	2,04
Verschil 2020/2021	-	0,00	0,00	0,02	n.v.t.

De prijs per ILOW-punt toont in 2023 een lichte stijging ten opzicht van de verwachting zoals geschetst in de voorgaande meerjarenraming. De impact van het productievolume op de prijs in het KRW-jaar 2023, wordt lager geraamd dan eerder verwacht (prijs stijgt beperkt).

Nuancering op de prijsontwikkeling

In voorgaande jaren is gebleken, dat het prognosticeren van de productieomvang een complexe opgave is. De feitelijke productieomvang ligt vaak hoger dan begroot. Dit is het gevolg van onzekerheden in de vraag. Zo is de behoefte aan projectmatig onderzoek vaak niet een jaar van tevoren al bekend. Ook worden calamiteiten logischerwijs niet vooraf begroot. Daarnaast is de impact van het KRW jaar (2023) op de vraag nog niet geheel geconcretiseerd. Deze onzekerheden, alsmede het aanhouden van een hogere post onvoorzien, leiden tot de verwachting dat de prijs per ILOW-punt op nacalculatiebasis lager zal zijn.

3 Programma hydrobiologisch laboratorium

3.1 Hydrobiologische kwaliteit en innovatie

Er wordt samen met de overige waterschapslaboratoria (ILOW-laboratoria) verder gewerkt aan uniforme richtlijnen en werkvoorschriften. Tevens wordt in NEN kader gewerkt aan nieuwe nationale en internationale normen.

3.2 Meetvraag: ontwikkelingen en kansen

De omvang van de hydrobiologische werkzaamheden is in meerjarig perspectief bij de deelnemers uitgevraagd. Uit de onderstaande tabel blijkt dat de omvang van de gevraagde productie de aankomende jaren (2021 en 2022) stijgt en weer daalt vanaf 2023 (in lijn met de begroting 2020). De vraag naar productie door WDOD in 2022 vormt de belangrijkste oorzaak van de tijdelijke stijging (roulerende meetnetten). Na 2022 daalt de vraag weer naar het 'normale' niveau.

Tabel 6 Meetvraag Hydrobiologie 2021 (in ILOW-punten)

Deelnemer	2020	2021	2022	2023	2024
Vechtstromen	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Vallei en Veluwe	117.850	108.000	112.000	118.000	108.000
Rijn en IJssel	54.830	45.000	45.000	45.000	45.000
Zuiderzeeland	45.955	47.000	47.000	47.000	47.000
Drents Overijsselse Delta	110.000	145.000	170.000	155.000	150.000
<i>Totaal vraag 2021</i>	<i>453.635</i>	<i>470.000</i>	<i>499.000</i>	<i>490.000</i>	<i>475.000</i>
<i>Totaal vraag 2020</i>	<i>453.635</i>	<i>478.775</i>	<i>510.150</i>	<i>491.830</i>	<i>n.v.t.</i>
<i>Stijging</i>		<i>16.365</i>	<i>29.000</i>	<i>-9.000</i>	<i>-15.000</i>
<i>Procentueel</i>		<i>4%</i>	<i>6%</i>	<i>-2%</i>	<i>-3%</i>

3.3 Ontwikkeling van de formatie

De direct toegerekende formatie (direct productieve medewerkers) m.b.t. hydrobiologie blijft gelijk aan 2020 (7,5 fte). Inclusief indirect toegerekende formatie (overhead) stijgt het aantal fte hydrobiologie van 8,4 fte naar 8,6 fte.

3.4 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2021-2024 voor het programma Hydrobiologie. Ook zijn ter vergelijking de realisatie 2019 en de vastgestelde begroting 2020 opgenomen. Bedragen worden in hele euro's gepresenteerd.

Tabel 7 Exploitatiebegroting 2021 en meerjarenbegroting 2022-2024 (in euro's)

Kostencategorie	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
Reguliere kosten Hydrobiologie						
Kapitaallasten	39.420	44.100	47.600	39.300	40.800	44.600
Personeelslasten	525.060	652.400	689.900	706.100	720.300	734.700
Goederen en diensten	438.881	229.200	228.600	289.200	274.000	246.800
Verzekeringen en belastingen	3.676	5.300	5.400	5.600	5.700	5.900
Inkomsten	-65.406	-45.000	-51.800	-51.800	-51.800	-51.800
Onvoorzien		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Netto kosten begroting 2021	941.631	896.000	929.700	998.400	999.000	990.200
Netto kosten begroting 2020		896.000	892.400	956.500	937.500	

Analyse kostenontwikkeling 2020 - 2021

De begrote netto kosten van het programma hydrobiologie nemen toe met in totaal ongeveer € 33.700,-. De grootste ontwikkeling doet zich voor ten aanzien van de kosten voor personeel. Deze stijgen met € 37.500,-. Voornaamste oorzaak hiervoor is de toename van de salarissen, waaronder indexaties, en toename van de pensioenpremies met ingang van 2021.

Analyse meerjarenraming 2021-2024

Uit Tabel 7 blijkt dat het totale (netto) lastenvolume na 2021 jaarlijks beperkt stijgt. De fluctuatie ten aanzien van de goederen en diensten is het gevolg van wijzigingen in de omvang van het bij derden betrokken hydrobiologisch onderzoek.

Tabel 8 Begrote prijs per ILOW-punt uit begrotingen 2019 t/m 2021 (in euro's)

Begroting boekjaar /	JR 2019		2021	2022	2023	2024
Begroting 2019	1,86		1,79	1,82	n.v.t.	n.v.t.
Begroting 2020			1,86	1,87	1,91	n.v.t.
Begroting 2021			1,98	2,00	2,04	2,08
Verschil 2020/2021			0,12	0,13	0,13	n.v.t.

De prijs per ILOW-punt stijgt in 2021 ten opzichte van de vorige begroting (2020). Het prijsverschil wordt grotendeels verklaard door het toenemen van personeelslasten. Deze liggen in jaarschijf 2021 van deze begroting (is nu: € 689.900,-) hoger dan in jaarschijf 2021 van de voorgaande begroting (was toen: € 665.500,-). Voornaamste oorzaken vormen het toerekenen van 0,2 fte indirect productieve formatie (ca. € 15.000,-) en het stijgen van de premielasten (ca. € 8.000,-).

Conclusie

De prijs per ILOW-punt stijgt ten opzichte van de vorige begroting substantieel met structureel 12 tot 13 cent. De stijging tussen de jaren blijft nagenoeg gelijk (ca. 4 cent stijging per jaar). Er is sprake van een eenmalig structurele kostentoename, voornamelijk op het vlak van personeel. Hydrobiologie kent geen inkomsten uit derden en kan daarmee niet de personele kostenontwikkeling (deels) compenseren.

4 Inkomsten/kostenverdeling

4.1 Uitgangspunten

Onderstaand worden de kosten per deelnemer op begrotingsbasis getoond.

Tabel 9 Begrote bijdragen per deelnemers voor chemie & hydrobiologie (in euro`s).

Chemie	2020	2021	2022	2023	2024
Vechtstromen	1.635.260	1.698.575	1.724.711	1.707.986	1.819.466
Vallei en Veluwe	1.144.682	1.185.185	1.203.422	1.306.896	1.269.538
Rijn en IJssel	784.080	877.915	901.113	892.374	950.620
Zuiderzeeland	934.303	970.478	985.411	1.071.809	1.039.549
WDODelta	1.429.475	1.490.547	1.567.743	1.602.435	1.707.027
Totaal	5.927.800	6.222.700	6.382.400	6.581.500	6.786.200

Hydrobiologie	2020	2021	2022	2023	2024
Vechtstromen	246.895	247.261	250.100	254.847	260.579
Vallei en Veluwe	232.772	213.633	224.090	240.576	225.140
Rijn en IJssel	108.298	89.014	90.036	91.745	93.808
Zuiderzeeland	90.768	92.970	94.038	95.822	97.978
WDODelta	217.267	286.822	340.136	316.010	312.695
Totaal	896.000	929.700	998.400	999.000	990.200

Totaal	2020	2021	2022	2023	2024
Vechtstromen	1.882.155	1.945.835	1.974.811	1.962.832	2.080.045
Vallei en Veluwe	1.377.454	1.398.819	1.427.512	1.547.472	1.494.678
Rijn en IJssel	892.378	966.929	991.149	984.119	1.044.428
Zuiderzeeland	1.025.071	1.063.448	1.079.449	1.167.631	1.137.527
WDODelta	1.646.742	1.777.369	1.907.879	1.918.446	2.019.722
Totaal	6.823.800	7.152.400	7.380.800	7.580.500	7.776.400

5 Financiële beschouwing 2021-2024

In dit hoofdstuk zijn onder andere de voorgeschreven begrotingsparagrafen uit artikel 4.11 van het Waterschapsbesluit opgenomen, voor zover deze aspecten aan de orde zijn.

5.1 Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Bij het opstellen van de begrotingen voor de programma's zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- Ervaringscijfers uit de jaarrekening 2019.
- Formatie per 1-1-2020 en verwachte formatie.
- De actuele CAO en pensioenpremies
- Gewijzigde verwachte kostenontwikkeling goederen en diensten.
- Het voornemen tot doorontwikkeling van de (ondersteunende) organisatie.

5.2 (Financiële) uitgangspunten en normen

Bij het opstellen van de begrotingen voor de programma's zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Personeel

- Personele lasten zijn begroot op basis van de actuele bezetting, plus niet ingevulde vacatures en aanvullend benodigde formatie (t.b.v. capaciteitsvraagstukken en organisatieontwikkeling).
- De lasten m.b.t. vacatures zijn begroot tegen de kosten van functionarissen met eenzelfde functie (voorbeeldfunctionaris), tegen 90% van de maximale loonsom.
- De salarisontwikkeling voor 2021 tot en met 2024 is geraamd op 2,0% op jaarbasis.
- Verwachte salarislastenontwikkelingen (anciënniteit) zijn op individueel niveau begroot. Er is rekening gehouden met een gemiddelde individuele groei van 2,5%.
- Premies zijn begroot op basis van de actuele opgave van premies over boekjaar 2020 (geen informatie beschikbaar over premieontwikkeling in 2021).
- Pensioenpremies zijn begroot op het niveau dat door het ABP is gecommuniceerd dd. 5 maart 2020.

Kapitaallasten

- Kapitaallasten zijn begroot op basis van het beleid m.b.t. activeren en afschrijven van activa (november 2015).
- Kapitaallasten zijn gebaseerd op basis van een inhoudelijke afweging m.b.t. de noodzaak tot vervanging / aanschaf.
- Er is gerekend met een rente-omslagpercentage van 2%.

Goederen en diensten

- Voor goederen en diensten wordt in meerjarig perspectief rekening gehouden met een structurele stijging met 2,5% met ingang van 2020. Het boekjaar 2021 is geïndexeerd ten opzichte van 2020 met 2,5%.
- Er worden kosten voor het uitbesteden van werkzaamheden begroot op basis van de verwachte vraag versus de behaalde realisatie. Voor hydrobiologie is gerekend met een productieverwachting van 60.000 punten per fte.

5.3 Incidentele baten en lasten

De begroting van Aqualysis kent geen incidentele baten en lasten (< 3 jaren). De productieprocessen waaraan binnen de gemeenschappelijke regeling uitvoering wordt gegeven, zijn jaarlijks vergelijkbaar. De aanverwante kosten zijn zodoende ook wederkerig, maar op onderdelen wel wisselend van omvang.

5.4 Kostentoerekening

Er wordt, conform artikel 11 van de verordening beleid en verantwoordingsfunctie van Aqualysis, gestreefd naar verdere objectivering en standaardisatie van de toerekening van kosten. Doel van de kostentoerekening is om tot zo zuiver mogelijke prijzen van de producten te komen. In onderstaande passage wordt beschreven welke rekenregels bij het verdelen van kosten zijn toegepast:

Algemene rekenregels

De exploitatie is verdeeld in drie werkvelden: Chemie, Hydrobiologie en Algemeen. Lasten worden waar mogelijk direct toegerekend aan de programma's Chemie en Hydrobiologie. Als directe toerekening niet mogelijk is, worden lasten op het werkveld Algemeen verantwoord. De aan het werkveld Algemeen toegerekende lasten worden verdeeld over de programma's op basis van een op voorcalculatie bepaalde verdeelsleutel. In deze begroting (2021) is gerekend met 90%/10%, conform de uitgangspunten en redeneerlijn zoals opgenomen in de begroting 2020.

Kapitaallasten

Kapitaallasten voor apparatuur en vervoermiddelen worden toegerekend op basis van "dominant gebruik". Dit wil zeggen dat de kapitaallasten verbonden aan bijvoorbeeld (monster)bussen geheel onder Chemie worden verantwoord; indien in wordt geschat dat deze middelen vooral binnen Chemie gebruikt zullen worden. Urenregistratie van het gebruik leidt tot disproportionele administratieve lasten.

Personeelslasten

Doorbelasting van personeel vindt plaats op uur-basis. De hydrobiologen worden zodoende voor 100% van hun uren toegerekend aan Hydrobiologie en de chemisch analisten voor 100% van hun uren aan Chemie. De personeelsleden van klantenservice worden voor 100% (uren) toegerekend aan Chemie. Overige medewerkers is op het niveau van de individuele medewerker een inschatting gemaakt van de toerekening. Daar waar 100% toerekening mogelijk is (bijv. kwaliteitsmedewerker aan Chemie) zijn deze kosten als zodanig toegerekend. De resterende formatie (bijv. directeur) wordt toegerekend aan het werkveld algemeen (90%/10% verdeeld).

Toerekening van personeelskosten vindt plaats op basis van 1 integraal uurtarief. Tot aan de begroting 2020 werd deze methodiek gehanteerd. Reden voor aanpassing van deze methode vormde de wens om de kosten van innovatie (onderdeel van Chemie) op een juiste grondslag te presenteren. Door differentiatie in de toerekening van medewerkers (met verschillende salarisniveaus) is het niet langer nodig een gedifferentieerd uurtarief te gebruiken.

Goederen en diensten

Kosten voor goederen en diensten worden waar mogelijk direct toegerekend aan Chemie dan wel Hydrobiologie. Daar waar sprake is van mogelijke aanwending voor beide programma's, worden de kosten binnen het werkveld Algemeen verantwoord. In de onderstaande tabel wordt de toerekening getoond voor kostensoorten waar meer dan € 25.000,- op is begroot.

Tabel 10 Kostentoerekening goederen en diensten

Betreft	Algemeen	Chemie	Hydrobiologie
Hydrobiologisch onderzoek derden			X
Monstertransport		X	
Telecommunicatie	X		
SLA met WDO Delta en adviesdiensten	X		
Door te belasten inkoop Chemie		X	
Contributies brancheverenigingen	X		
Aankoop software	X		
Aankoop / onderhoud apparatuur		X	X
Chemicaliën		X	
Aankoop laboratoriummaterialen		X	
Elektriciteit	X		
Aardgas	X		
Technische gassen		X	
Huur		X	X
Onderhoud gebouw	X		
Onderhoud apparatuur		X	X
Onvoorzien		X	X

5.5 Reserves en voorzieningen

Aangezien Aqualysis alle netto-kosten worden verreken met de deelnemers, zijn in principe geen reserves nodig. Op basis van de bijdrageverordening wordt het resultaat aan de deelnemers teruggestort dan wel gevorderd in het navolgende jaar, conform de afspraken gemaakt via de bijdrageverordening.

Ten behoeve van het cao gebonden recht m.b.t. opleidingsgelden (PBB) is een voorziening gevormd (m.i.v. jaarrekening 2016). Ook is er een voorziening gevormd uit hoofde van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Ten aanzien van beide voorzieningen zijn op begrotingsbasis geen onttrekkingen of dotaties geraamd.

5.6 Investerings

Binnen het meerjarenperspectief worden de volgende investeringen voorzien. Gehanteerde afschrijftermijnen zijn overeenkomstig het activeringsbeleid van Aqualysis. De begrote investeringen zijn, conform de begroting 2020, bij naam genoemd om daarmee voldoende concreet inzicht te bieden in de verwachte investeringen. Via deze wijze van presenteren van (vervangings)investeringen wordt bestuurlijke drukte (een breed scala van kredietaanvragen) binnen Aqualysis voorkomen. Ook wordt er per investering een spectrum van aanleidingen verschaft, om de noodzaak tot aanschaf inzichtelijk te maken. De diverse aanleidingen corresponderen met de uitleg bij de letters A t/m D:

- A) Auto of boot is afgeschreven en aan eind van gebruiksperiode.
- B) Apparaat is afgeschreven en aan eind van gebruiksperiode
- C) Onderhoud en verkrijgbaarheid verbruiksmaterialen wordt kritisch
- D) Nieuwe(re) apparatuur/software (eventueel nieuwe / andere techniek) biedt wezenlijke voordelen

Tabel 11 Voorgenomen investeringen 2020-2024 (in euro's)

Jaar	Betreft	Bruto kosten in euro's			Afschr. Termijn	Aanl.
		Algemeen	Chemie	Hydrobiologie		
2020	Apparatuur					
	LC-MS		363.000		10	B, C
	Spoelmachine		30.250		10	B
	Tot-N analyzer		42.350		10	B
	Destructieblok + controller aa		24.200		10	B, C
	Titrator		45.000		10	B, C
	Apparatuur slibdiktemeting		20.000		10	D
	Nutriënten analyzer		72.600		10	B
	Apparatuur olie vergelijkend onderzoek		40.000		10	B, D
	Huisvesting					
	Zonwering zuidzijde (kantine en kantoren)	20.000			10	-
	Overige					
	Vervanging werkstations (ICT) / fase 2	63.525			5	B
	Monsternemingsauto		48.400		5	A
	Dataverwerkingssoftware		20.000		10	D
2021	Apparatuur					
	Apparatuur chlorofyl analyse		60.500		10	B, C
	Microscoop			12.100	10	B
	Nutriënten analyzer		72.600		10	B
	Uitbreiding eDNA-apparatuur		50.000		10	D
	Analyserobot		72.600		10	B
	Destructieblokken (zonder controller)		25.000		10	B
	Huisvesting					
	Ruimte aanpassing hydrobiologie	40.000			10	-
	Klimaatbeheersing kantoren oost	25.000			10	-
	Vervanging zuurkasten (oudbouw) 2021-		60.000		10	B

Jaar	Betreft	Bruto kosten in euro's			Afschr. Termijn	Aanl.
		Algemeen	Chemie	Hydrobiologie		
	2023					
	Voorzieningen technische gassen		30.000		10	B
2021	Huisvesting					
	Large volume SPE + toebehoren dit hoort onder apparatuur		20.000		10	D
	Vervanging kantoormeubilair KS		10.000		10	-
	Jaarlijkse vervangingskosten technische install.	40.000			5	B
	Overige					
	Monsternemingsboot		24.200		5	A
	Monsternemingsauto		48.400		5	A
	Voorraadbeheer		25.000		5	B, D
	CRM		20.000		5	D
	Planningstool		25.000		5	D
	Vervanging LIMS		100.000		10	C
	Jaarlijkse kosten ICT	50.000			5	-
2022	Apparatuur					
	LC-MS		363.000		10	
	Nutriënten analyzer		72.600		10	
	Element analyzer (grond/water)		60.500		10	
	Analyserobot		72.600		10	
	Huisvesting					
	Aanpassing ruimte eDNA		50.000		10	
	Vervanging zuurkasten (oudbouw) 2021-2023		60.000		10	
	Jaarlijkse vervangingskosten technische install.	40.000			5	
	Overige					
	Monsternemingsauto		48.400		5	
	Jaarlijkse kosten ICT	50.000			5	
2023	Apparatuur					
	Apparatuur olie-analyse		48.400		10	
	GC-MSMS		169.400		10	
	LC-MS		363.000		10	
	Microscoop			12.100	5	
	Analyserobot		72.600		10	
	Weegrobot		72.600		10	
	Nutriënten analyzer		72.600		10	
	Huisvesting					
	Vervanging zuurkasten (oudbouw) 2021-2023		60.000		10	
	Jaarlijkse vervangingskosten technische install.	40.000			5	
	Overige					
	Monsternemingsauto		48.400		5	
	Jaarlijkse kosten ICT	50.000			5	
2024	Apparatuur					
	GC-MSMS		169.400		10	
	Huisvesting					
	Jaarlijkse vervangingskosten technische install.	40.000			5	
	Overige					
	Monsternemingsauto		48.400		5	
	Jaarlijkse kosten ICT	50.000			5	
Totaal		508.525	3.201.000	24.200		

5.7 Financiering

Het beleid qua financiering is vastgelegd in een verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie en een Treasury-verordening.

De rentevisie is als volgt: De prijs van lange geldleningen is laag. Het is de verwachting dat de rente de aankomende jaren (binnen de meerjarenraming) nog laag zal blijven. Er is in de begroting vanuit gegaan – uit hoofde van een bestendige prijsontwikkeling - dat de rente licht stijgt ten opzichte van de actuele omslagrente. Via het rente-omslagpercentage van 2% is hier in meerjarig perspectief ruimte voor. Aqualysis trekt in principe slechts lang geld aan, wanneer dit vanuit het oogpunt van de liquiditeit noodzakelijk is. Indien zij lang geld aantrekt, worden activa in principe gefinancierd tegen de verwachte gebruiksduur (onder inachtneming van de renterisiconorm).

De kasgeldlimiet bedraagt in 2021 € 648.000,- (= 8,2% van de totale (bruto) lasten van de begroting). Bij de Nederlandse Waterschapsbank is een rekening-courant krediet afgesloten met een limiet van € 500.000,-.

Het renterisico bedraagt in 2021 € 2,5 mln. (€ 1,58 mln. = 20% van de totale lasten van de begroting; met een minimum van 2,5 mln.). Deze bovengrens vormt voor het herfinancieren van leningen geen beperking.

Aqualysis handelt inzake de verplichting tot het schatkistbankieren binnen de wettelijke kaders. Er wordt gebruik gemaakt van een rekening courant verhouding met het Rijk. Het saldo op de rekening courant (liquiditeitsoverschot) wordt periodiek afgestort tot zover benodigd. Op 3 momenten in de maand wordt het saldo op de NWB-bankrekening van Aqualysis afgeroomd/bijgeboekt. Per saldo heeft Aqualysis tot op heden aan haar verplichtingen inzake het schatkistbankieren voldaan, zoals ook blijkt uit de jaarstukken.

5.8 Bedrijfsvoering

Informatievoorziening

Twee keer per jaar wordt door de directie aan het bestuur, in de geest van de financiële verordening, gerapporteerd. Indien er sprake is van (niet rechtmatige) afwijkingen, zal het bestuur waar nodig een wijzigingsvoorstel aan de deelnemers in de GR voorleggen.

Ondersteuning

De PIOFAC diensten worden in 2021 geleverd door het waterschap Drents Overijsselse Delta. Er is echter besloten om de SLA met WDOD gedeeltelijk op te zeggen. Met ingang van 1 januari 2020 worden werkzaamheden op het vlak van HRM en financiën/control door Aqualysis zelf verzorgd.

5.9 EMU-saldo

Aqualysis verwacht op basis van de kapitaallastenraming een EMU-tekort van ca. € 324.000,- in 2021 (ca. € 810.000,- bestedingen en € 486.000,- afschrijvingen). Het hogere saldo ontstaat door herinvesteringen in (reeds afgeschreven) apparatuur, huisvesting en ICT-middelen. De deelnemers dienen het EMU-saldo op basis van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën te consolideren in het eigen EMU-tekort (norm).

6 Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstsoort

6.1 Totaaloverzicht

In onderstaande tabel staan de totale exploitatiekosten 2021-2024. Alle bedragen zijn in hele euro's. De inkomsten zijn als min-post opgenomen, zodat het totaal de netto-kosten aangeeft. De verwachte verdeling over de deelnemers wordt (per programma) getoond in hoofdstuk 4.

Ter vergelijking worden de begrote baten en lasten uit de begroting 2020 getoond, alsmede de gerealiseerde baten en lasten 2019. Ten aanzien van de begroting 2020 worden zowel de door het bestuur vastgestelde jaarschijf 2020, als voor de indicatief opgenomen jaarschijf 2021 uit de begroting 2020 getoond. De vergelijking van de begroting 2021 met het vorige boekjaar is wettelijk verplicht (art. 4.24 lid 4 Waterschapsbesluit). Via de vergelijking tussen de jaarschijven 2021 uit de onderhavige en de vorige begroting wordt de consistentie aangetoond.

Tabel 12 Totaaloverzicht (netto)kosten (in hele euro's)

Kostencategorie	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024
Kapitaallasten	402.743	547.400	608.900	690.500	752.400	835.500
Personeelslasten	4.049.332	4.511.000	4.888.000	4.920.900	5.019.400	5.119.800
Goederen en diensten	2.764.068	2.099.600	2.304.200	2.416.700	2.454.700	2.465.500
Verzekeringen en belastingen	55.467	52.800	54.300	55.700	57.000	58.600
Inkomsten	-1.091.374	-487.000	-803.000	-803.000	-803.000	-803.000
Onvoorzien	0	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Netto kosten	6.180.236	6.823.800	7.152.400	7.380.800	7.580.500	7.776.400

6.2 Toelichting op de begroting 2021 naar kosten- en opbrengstsoort

Onderstaand worden de budgettaire ontwikkelingen tussen de begroting 2020 en 2021 nader toegelicht. Het verschil tussen de jaarschijf 2020, begroting 2020 en de actuele begroting wordt als eerste toegelicht. Daarna wordt de jaarschijf 2021 uit de begroting 2020 vergeleken met de actuele begroting (2021).

Rente en afschrijving

Begroting 2020: De kapitaallasten nemen toe met € 61.500,-. Dit wordt veroorzaakt door investeringen in met name de vervanging van onderzoeksapparatuur.

Jaarschijf 2021: De kapitaallasten liggen lager dan in de vorige begroting (circa € 38.000,-). Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door vertraging t.a.v. het vervangingsschema. In 2021 vinden een aantal grote investeringen plaats.

Personeelslasten

Begroting 2020: De personeelslasten nemen met € 377.000,- toe. Dit is voornamelijk het gevolg van toename van:

- Formatieomvang: € 198.000,-
- Indexatie van loonkosten (2,0%) (€ 89.000,-).
- Toename premies pensioen (€ 87.000,-).

Jaarschijf 2021: De verwachte personele kosten stijgen met ca. € 287.000,- t.o.v. de jaarschijf 2021 uit de begroting 2020. De gewijzigde formatieomvang en toename van pensioenpremies verklaren deze toename.

Goederen en diensten

Begroting 2020: De begrote kosten voor goederen en diensten nemen toe met circa € 204.000. Dit betreft op hoofdlijnen de volgende kosten:

- Aankoop laboratorium materialen € 77.000,-
- Opdrachten aan externe bureaus € 85.000,- (doorbelasting).
- Schoonmaakdiensten en afvoer afvalstoffen: € 26.000,-
- Onderhoudskosten installaties (huisvesting): € 25.000,-
- Aankoop software € 37.000,- (minder)
- Aankoop apparatuur € 29.000,- (minder)

- Prijsindexatie: ca. €50.000,-

Jaarschijf 2021: De begrote kosten voor goederen en diensten nemen toe met circa € 175.000,-. Dit betreft op hoofdlijnen eveneens de voorgenoemde kosten, maar exclusief indexatie.

Inkomsten van derden

Begroting 2020: De begrote inkomsten nemen toe met circa € 316.000. De inkomsten m.b.t. Chemie vormen de voornaamste oorzaak. Deze stijgen als gevolg van meer werkzaamheden voor derden (€ 140.000,-), het doorbelasten van in te kopen onderzoek (€ 85.000,-) en het doorbelasten van de kosten voor databeheer (€ 68.000,-).

Begroting 2021: De ontwikkeling tussen de jaarschijven 2021 laat zich eveneens door bovenstaande posten op hoofdlijnen verklaren.

Onvoorzien

De post onvoorzien is geraamd op het historisch afgesproken niveau van € 100.000,-.

AQUALYSIS

waterlaboratorium

HELDER IN WATERONDERZOEK

Postadres

Postbus 12, 8000 AA Zwolle

bezoekadres

Loggerweg 6,
8042 PG Zwolle
Tel. 038 425 96 00

www.aqualysis.nl

info@aqualysis.nl